

Uitvoeringstoets initiatiefwet verdringingstoets

UWV

15 juni 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Samenvattend oordeel
3. Beoordelingspunten uitvoeringstoets
 - a. Uitvoerbaarheid
 - b. Handhaafbaarheid
 - c. Haalbaarheid beoogde invoeringsdatum
 - d. Effecten voor de klant
 - e. Effecten op de benodigde capaciteit
 - f. Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten
 - g. Effecten op regeldruk (administratieve lasten)
 - h. Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie
 - i. Implementatie/ risico's/ control
 - j. Informatievoorziening/ Informatie- en communicatietechnologie
 - k. Gegevensuitwisseling
 - l. Privacy

1. Inleiding

In deze uitvoeringstoets gaat UWV in op de voorgestelde wijzigingen in het Voorstel van wet van het lid Kent¹ tot wijziging van de Participatiewet en enkele andere wetten in verband met de invoering van een verdringingstoets (Wet verdringingstoets).

Met dit wetsvoorstel beoogt de initiatiefnemer mensen met een bijstandsuitkering en een WW-uitkering meer kansen te bieden op een echte, betaalde baan en werknemers in loondienst en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) te beschermen tegen oneerlijke concurrentie door de inzet van onbetaalde krachten. Het wetsvoorstel heeft voor UWV impact op de proefplaatsingen WW en op aanbestedingen met social return.

Het wetsvoorstel regelt een toets op verdringing met het doel dat werkzaamheden die door mensen met een uitkering worden verricht, ook eerlijk worden betaald. Met de toets zal de overheid voortaan bij een instelling, bedrijf of andere organisatie toetsen of het inzetten van mensen met een uitkering niet leidt tot verdringing van betaalde arbeid. Er is sprake van verdringing wanneer reguliere arbeid wordt vervangen door onbetaalde arbeid of arbeid waar een lagere vergoeding tegenover staat dan het wettelijk minimumloon en verricht wordt door uitkeringsgerechtigden in de Participatiewet of Werkloosheidswet. Het wetsvoorstel heeft geen impact op de Wajong, WIA/WGA, WAO en WAZ. In de Participatiewet is voorzien in een verdringingstoets op de tegenprestatie, voorziening sociale activering en werkervaringsplaatsen. Daarnaast vallen de proefplaatsingen in de WW en de social return bij aanbestedingen onder de reikwijdte van de wet. UWV ziet geen impact op de Regeling vrijwilligerswerk, omdat deze niet valt onder de reikwijdte van deze initiatiefwet. De Regeling vrijwilligerswerk komt dus verder in deze uitvoeringstoets niet meer aan de orde.

Met de nieuwe wet wordt de verdringingstoets verplicht gesteld en wordt gedefinieerd wanneer er sprake is van verdringing. In het wetsvoorstel zijn de uitgangspunten opgenomen waaraan de verdringingstoets moet voldoen. Het gaat om werkzaamheden waar de inzet van uitkeringsgerechtigden, die vallen onder de wet, ertoe leiden dat werkzaamheden goedkoper worden verricht dan wanneer deze worden verricht door personen die ten minste het wettelijk minimumloon verdienen. Ook kan er sprake zijn van verdringing als de arbeidsomstandigheden van werkenden veranderen door de inzet van uitkeringsgerechtigden. En tot slot is in de wet opgenomen dat door deze uitkeringsgerechtigden met behoud van uitkering géén activiteiten mogen worden verricht die in de drie voorafgaande jaren werden verricht tegen tenminste het wettelijk minimumloon.

In het wetsvoorstel is een aanpassing op de aanbestedingswet opgenomen waarmee voor aanbestedingstrajecten van overheidsorganisaties de verdringingstoets verplicht wordt gesteld. Bij aanbestedingen kunnen socialreturnafspraken worden gemaakt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. De initiatiefnemer ziet dat deze aanbestedingen ook kunnen leiden tot werken tegen minder loon. Door wettelijk te regelen dat bij aanbestedingen van de overheid waarbij social return afspraken worden gemaakt, vooraf een verdringingstoets wordt uitgevoerd, verwacht de initiatiefnemer dat dit de negatieve gevolgen van verdringing van betaalde arbeid en werken zonder loon bestrijdt.

Impact verdringingstoets op proefplaatsing WW

In deze uitvoeringstoets gaan wij allereerst in op de impact van de verdringingstoets op de inzet van proefplaatsingen WW. Voor de proefplaatsen als bedoeld in de Werkloosheidswet moet straks een verdringingstoets worden uitgevoerd. Proefplaatsing is één van de arbeidbevorderende instrumenten voor werkzoekenden met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. UWV kan dit instrument inzetten om werkzoekenden met een uitkering, die niet zelfstandig werk kunnen vinden, te begeleiden naar regulier betaalde werkzaamheden. Het is een tegemoetkoming aan werkgevers om kwetsbare werkzoekenden in dienst nemen. UWV kan, als de werkzoekende hierom verzoekt, voor een beperkte periode

Het Tweede Kamerlid Van Kent (SP) heeft dit initiatiefvoorstel overgenomen van het voormalige Tweede Kamerlid Karabulut (eveneens SP).

toestemming verlenen om met behoud van uitkering te onderzoeken of de werkzaamheden en/of de werkgever past, dan wel passend is te maken.

Impact verdringingstoets op aanbestedingen

In deze uitvoeringstoets gaan wij in de tweede plaats in op de impact voor UWV als aanbestedende dienst en benoemen we ook mogelijke gevolgen van de wijzigingen in de aanbestedingswet voor de inzet van proefplaatsingen. Dit deel raakt overigens alle overheidsorganisaties die vallen onder de aanbestedingswet. (

Inhoud

In voorliggende uitvoeringstoets beoordeelt UWV de verdringingstoets ten aanzien van proefplaatsing WW en voor de aanbestedende diensten op de volgende aspecten:

- a) Uitvoerbaarheid
- b) Handhaafbaarheid
- c) Haalbaarheid beoogde invoeringsdatum
- d) Effecten voor de klant
- e) Effecten op de benodigde capaciteit
- f) Eenmalige en structurele effecten op uitvoeringskosten
- g) Effecten op regeldruk (administratieve lasten)
- h) Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie
- i) Implementatie/ risico's/ control
- j) Informatievoorziening/Informatie- en communicatietechnologie
- k) Gegevensuitwisseling
- l) Privacy

II. Samenvattend oordeel

Proefplaatsing WW niet meer uitvoerbaar

UWV ziet onvoldoende ruimte om binnen de voorgestelde wettelijke bepalingen het instrument proefplaatsing WW uit te voeren na de inwerkingtreding van de initiatiefwet. De initiatiefwet bepaalt² dat activiteiten (voorzieningen, trajecten of werkzaamheden) géén activiteiten mogen bevatten die eerder (in de drie voorafgaande jaren) werden verricht tegen tenminste het wettelijk minimumloon. De proefplaats is primair bedoeld om de match tussen werkzoekende en de werkgever en de werkplek te bewerkstelligen. Daarbij gaat het ook om het zélf doen van werkzaamheden en het daadwerkelijk meedraaien op de werkvloer als onderdeel van een proefplaatsing; het gaat dus per definitie om normale loonvormende arbeid. De werkgever is echter tijdens de periode van proefplaatsing geen loon verschuldigd; de uitkeringsgerechtigde behoudt tijdens de periode van proefplaatsing zijn/haar uitkering.

Gevolgen voor kwetsbare WW-groep

Uit het initiatiefwetsvoorstel maakt UWV op dat het mogelijk niet de bedoeling is van de initiatiefnemer dat door de verdringingstoets de proefplaatsing volledig geblokkeerd wordt. Echter, UWV ziet dat na de inwerkingtreding van de wet in haar huidige vorm het instrument proefplaatsing niet meer kan worden ingezet voor WW-ers. De consequentie is dat een kwetsbare groep binnen de WW niet meer in aanmerking komt voor het instrument proefplaatsing. Het belemmert het duurzaam plaatsen van WW-gerechtigden met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Denk hierbij aan o.a. personen die laaggeletterd zijn, niet-digivaardigen, WW'ers < 35% WIA/ZW, oudere werklozen of werklozen met een eenzijdig arbeidsverleden of opleidingsachtergrond of een combinatie van deze factoren. Juist zij zijn gebaat bij een proefplaatsing om de juiste match met het werk/werkgever te kunnen maken.

UWV vindt daarom dat de initiatiefwet zijn doel voorbij schiet en belemmerend werkt voor de arbeidsopname van kwetsbare werkzoekenden met een WW-uitkering en concludeert alle voor- en nadelen voor klanten afwegend dat wij dit initiatiefwetsvoorstel niet willen.

² Zie artikel 8g, eerste lid onder b van de initiatiefwet

Gevolgen verdringingstoets aanbestedende dienst

De verdringingstoets hoeft door aanbestedende diensten alleen te worden uitgevoerd als er in het aanbestedingstraject bijzondere voorwaarden op het gebied van social return (als bedoeld in artikel 2.80 Aanbestedingswet) worden gesteld.

Bij de overgang naar de nieuwe situatie met verdringingstoets zien we aanbestedingsrechtelijke risico's als van UWV verwacht wordt dat we met contractpartijen in gesprek gaan over herzieningen op lopende overeenkomsten. UWV acht dit niet uitvoerbaar, omdat er sprake kan zijn van een wezenlijke wijziging in de opdracht die is aanbesteed en dan verplicht het aanbestedingsrecht tot opnieuw aanbesteden.

Het is nog onduidelijk welke acties een aanbestedende dienst moet verrichten voor de verdringingstoets. Het is niet ondenkbaar dat de te verrichten acties voor de verdringingstoets een aanbestedende dienst ervan weerhouden om social return voorwaarden te stellen. De verdringingstoets werkt dan contra productief ten aanzien van de inzet van social return.

Vervolg

Pas na het beoordelen van de nog op te stellen AMvB kan UWV de volledige impact van het wetsvoorstel en de AMvB overzien.

III. Beoordelingspunten

a) Uitvoerbaarheid

Proefplaatsing

Een proefplaatsing is een re-integratie bevorderend instrument om werkzoekenden met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt een kans op duurzaam werk te bieden. Onder de WW-uitkeringsgerechtigden gaat het om de volgende groepen:

- WW-ers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (combinatie van factoren zoals eenzijdig arbeidsverleden, opleiding, lang verblijf in de WW, leeftijd);
- WW-ers die < 35% WIA/ZW zijn. Gezondheidsaspecten kunnen bij de re-integratie naar werk een rol spelen;
- WW-ers die behoren tot de doelgroep Banenafpraak.

In de huidige situatie zijn er strikte voorwaarden voor de werkgever voor het instrument proefplaatsing. Deze voorwaarden zijn erop gericht dat de werkgever uiteindelijk voornemens is de werknemer na de proefplaatsing in dienst te nemen. Bij een signaal van oneigenlijk gebruik van het instrument bij werkgevers gaat UWV met deze werkgevers in gesprek en onthoudt eventueel de werkzoekende om met behoud van uitkering onbeloofde activiteiten te verrichten.

UWV heeft in 2019 in totaal ongeveer 4000 proefplaatsingen en in 2020 ongeveer 3000 proefplaatsingen gerealiseerd. De helft van deze proefplaatsingen betreft WW-ers. Uit de laatste cijfers over de proefplaatsing (2019) naar 220 dossiers blijkt dat in ruim 70% van de gevallen de persoon na proefplaatsing bij de werkgever gaat werken. Na zes maanden is ruim 60% nog in dienst van die werkgever. In ongeveer 50% van de gevallen was de persoon 50 jaar of ouder. Daarbij is de duur van de proefplaatsing kort (in driekwart van die gevallen beperkt tot na 2 maanden).

Uitvoerbaarheid verdringingstoets blokkeert proefplaatsing

UWV ziet geen mogelijkheden om het instrument proefplaatsing voor de WW-dienstverlening te behouden binnen de mogelijkheden die dit initiatiefvoorstel biedt. Dit is het gevolg van de bepaling in de initiatiefwet³ dat activiteiten (voorzieningen, trajecten of werkzaamheden) géén activiteiten mogen bevatten die eerder (in de drie voorafgaande jaren) werden verricht tegen tenminste het wettelijk minimumloon (wml). Het 'echte werken' met behoud van uitkering is daardoor niet meer mogelijk. De proefplaatsing is primair

³ Zie artikel 8g, eerste lid onder b van de initiatiefwet

bedoeld om de match tussen werkzoekende en de werkplek te bewerkstelligen. Daarbij gaat het juist om het zélf doen van werkzaamheden en het daadwerkelijk meedraaien op de werkvloer als onderdeel van een proefplaatsing.

Een proefplaatsing kent een tweeledig doel. Enerzijds om te onderzoeken of de match tussen de werknemer, de werkgever en/of het werk valt te maken. Zo ontstaat de mogelijkheid om eventueel koudwatervrees bij de werkzoekende en/of de werkgever weg te nemen. De werknemer ervaart geen druk op presteren, de werkgever loopt geen financieel risico. Anderzijds is dit een periode waarbij gezamenlijk kan worden onderzocht of er aanpassingen nodig zijn zoals bijvoorbeeld een werkvoorziening. Denk daarbij aan de inzet van jobcoaching of het bepalen van de loonwaarde. Ook WW-ers die bekend zijn met een structureel functionele beperking kunnen aanspraak op een werkvoorziening maken. De focus van een proefplaatsing ligt dus niet op het onbeloofd verrichten van werkzaamheden, maar vooral op het zetten van een stap naar duurzaam werk door personen met een zwakke arbeidsmarktpositie. UWV zet het instrument niet in voor personen met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt. Zo kunnen WW-ers die nog geen drie maanden werkloos zijn geen gebruik maken van dit instrument.

Het wetsvoorstel heeft ook impact op de re-integratiedienst "Naar werk" die onder het Inkoopkader Re-integratiediensten UWV is gecontracteerd. Voor bedrijven die werkzoekenden WW-ers naar werk begeleiden zal het uitplaatsen bemoeilijkt worden, omdat voor hen proefplaatsingen niet meer kunnen worden ingezet.

Inzet proefplaatsing uitkeringsafhankelijk

UWV zet een proefplaatsing in voor personen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt, ongeacht hun uitkeringsachtergrond. In de memorie van toelichting staat dat de arbeidsongeschiktheidswetten buiten beschouwing zijn gelaten, omdat voor die werkzoekenden bij proefplaatsing de nadruk veel meer zou liggen op het toeleiden naar werk dan voor de WW-werkzoekenden. UWV herkent dit onderscheid niet dat hier gemaakt wordt. UWV zet voor al zijn uitkeringsgerechtigden, die een zwakke arbeidsmarktpositie hebben, de proefplaatsing in als re-integratie bevorderend instrument. Dit is de basis waarop UWV zijn Beleidsregels Proefplaatsing UWV 2019 heeft vormgegeven. Door de verdringingstoets alleen van toepassing te laten zijn op de proefplaatsen in de WW ontstaat er juist ongelijkheid. Kwetsbare werkzoekenden met een WW-uitkering worden zo op achterstand geplaatst ten opzichte van kwetsbare werkzoekenden met een AG-ZW-uitkering. Daarnaast ontstaat er straks onduidelijkheid voor onze adviseurs voor welke werkzoekenden wanneer proefplaatsing mogelijk is. Denk bijvoorbeeld aan een cliënt die vanuit een WW-uitkering ziek wordt en onder het ZW-regime valt; dan is onder het ZW-regime wel proefplaatsing mogelijk. Ook voor werkgevers en werkzoekenden wordt het onduidelijk waarom de proefplaatsing voor het ene uitkeringsregime wel mogelijk is en voor het andere niet.

Zowel vanuit burgerperspectief als vanuit uitvoeringsperspectief zien wij graag dat werkzoekenden de ondersteuning kunnen krijgen die zij nodig hebben ongeacht wat de uitkeringsachtergrond is.

Verdringingstoets aanbestedingen

Met het wetsvoorstel wordt een verdringingstoets geïntroduceerd op aanbestedingen. Dit heeft impact op de aanbestedingen van overheidsorganisaties, dus ook op de aanbestedingen door UWV. Er is nog weinig bekend hoe partijen straks invulling moeten geven aan de bepaling uit de aanbestedingswet van de initiatiefwet en welke effecten dit heeft op onze aanbestedingen. UWV verwacht dat dit verder wordt uitgewerkt bij de totstandkoming van de AMvB. Hieronder schetsen wij de verwachte impact van het wetsvoorstel op onze uitvoering. Ook gaan wij in op enkele aandachtspunten die betrekking hebben op het wetsvoorstel en voor de uitwerking van de AMvB.

Impact overgangsbepalingen

De aanbestedende partij heeft bij de overgangsbepaling een inspanningsverplichting om ervoor te zorgen dat de aanbesteding conform deze wet is en dat een eventueel gestelde bijzondere voorwaarde met betrekking tot social return voldoet aan de verdringingstoets.

We zien grote aanbestedingsrechtelijke risico's als verwacht wordt dat we met contractpartijen in gesprek gaan over aanpassing van lopende contractrelaties. Dit acht UWV niet wenselijk en niet uitvoerbaar. Herziening van reeds lopende en aangegane contractrelaties kan leiden tot aanbestedingsrechtelijke bezwaren. Er kan namelijk sprake zijn van een wezenlijke wijziging in de opdracht die is aanbesteed. In dat geval verplicht het aanbestedingsrecht tot het opnieuw aanbesteden. Dit kan consequenties hebben voor de bedrijfsvoering van UWV en, indien diensten die onder deze aanbestedingen vallen, niet ingezet kunnen worden, ook voor de dienstverlening aan onze cliënten. UWV ziet bovendien het risico dat de voorwaarden waaronder de diensten en producten worden geleverd, ongunstiger worden. Tot slot kan herziening leiden tot imagoschade, omdat UWV als een onbetrouwbare partner kan worden gezien. Omdat het hier om een 'streven' gaat, en daarbij om een inspanningsverplichting, zal het lastig zijn om te beoordelen of UWV – als aanbestedende dienst – voldoende inspanning heeft geleverd om uitvoering te geven aan de overgangsbepaling.

Impact op aanbesteding van nieuwe opdrachten

UWV heeft nog geen informatie over de invoering van de toets. In deze uitvoeringstoets gaat UWV er vanuit dat er gewerkt wordt met een zogenaamde eigen verklaring van de inschrijvende partij en dat deze wordt aangemerkt als voldoende bewijs dat er geen sprake is van verdringing. Mocht de aanbestedende dienst een actieve onderzoeksplicht krijgen, dan is de vraag hoe deze er uit ziet, waarbij privacy een belangrijk aspect is om rekening mee te houden.

UWV zal – nadat de initiatiefwet is aangenomen – bij het aangaan van inkooprelaties de verdringingstoets expliciet benoemen in de aanbestedingsstukken/inkoopdocumenten, indien een bijzondere voorwaarde met betrekking tot social return wordt gesteld. Dit is conform het wetsvoorstel waarbij er ook vanuit wordt gegaan dat overheidsorganisaties ook voor de inwerkingtreding al zo veel mogelijk rekening houden met de verdringingstoets.

Social return beleid

Als aanbestedende overheidsdienst hecht UWV belang aan inclusiviteit. Daarom stelt UWV bij aanbestedingen eisen aan de sociale aspecten van maatschappelijk verantwoord ondernemen (social return), bijvoorbeeld om de inzet van kwetsbare groepen (met een arbeidsbeperking) op een dienstbetrekking te bevorderen en het beschikbaar stellen van stage- en werkervaringsplaatsen. Het uitgangspunt is nu al dat dit niet ten koste mag gaan van betaalde werkzaamheden.

UWV kan niet overzien wat de impact zal zijn als partijen zowel aan de strenge verdringingstoets moeten voldoen als ook invulling moeten geven aan de eisen voor inclusiviteit. Onbedoeld gevolg van de verdringingstoets kan zijn dat aanbestedende diensten geen bijzondere voorwaarden met betrekking tot social return opnemen in de aanbestedingsdocumenten, omdat zij dan niet te maken krijgen met de verdringingstoets. Ook als een aanbestedende dienst voorwaarden aan social return stelt, zal door de voorwaarden die met de verdringingstoets gaan gelden de ruimte voor initiatieven social return worden verkleind en nemen de kansen af om via deze route plekken te creëren.

b) Handhaafbaarheid

Proefplaatsing

Als de toegang tot proefplaatsing voor WW-ers geblokkeerd is, dan heeft dit geen handhavingsconsequenties.

Aanbestedingen

UWV gaat er bij aanbestedingen vanuit dat voor de beantwoording van de vraag of er sprake is van verdringing de verklaring van de inschrijvende partij leidend is en afdoende. Dit aspect wordt getoetst tijdens de selectie van de aanbiedende partijen en zal vervolgens onderwerp van gesprek zijn in het contract- en leveranciersmanagement. Als deze handelwijze onvoldoende is, dan voorziet UWV dat er gevolgen zijn (mogelijk aanzienlijke gevolgen) voor de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. Het is voor UWV moeilijk uitvoerbaar om te controleren bij de aanbestedende partij of deze aan de gestelde eisen voldoet.

c) Haalbaarheid beoogde invoeringsdatum

Proefplaatsing

UWV kan geen uitspraak doen over de haalbaarheid van de inwerkingtredingsdatum. Nadat de initiatiefwet is aangenomen zal er nog een AMvB worden opgesteld. De inwerkingtreding zal daarvan afhankelijk zijn. UWV gaat er vanuit dat het voor de AMvB ook een uitvoeringstoets uitbrengt om de impact in beeld te brengen op de uitvoering.

Aanbestedingen

UWV kan pas echt een uitspraak doen over de haalbaarheid van de inwerkingtredingsdatum als er een voorstel voor de AMVB bekend is. UWV voorziet dat directe inwerkingtreding van de opname van de verdringingstoets in de Aanbestedingswet tot problemen leidt in de uitvoering.

UWV gaat er vanuit dat de nog op te stellen AMvB nadere aanwijzingen zal bevatten. Om een beeld te geven van de werkzaamheden die nodig zijn voor implementatie ziet UWV de volgende aandachtspunten bij lopende en nieuwe contracten.

Lopende contracten

UWV zal een analyse moeten uitvoeren op de omvang en aard van de lopende overeenkomsten met betrekking tot gegunde opdrachten en het eventueel daarin opgenomen zijn van bijzondere voorwaarden. Om een idee te krijgen van de omvang heeft UWV alleen al op het dossier re-integratie en scholing – waarbij in de Inkoopdocumenten sprake is van SROI-bepalingen – met zo'n 1700 leveranciers overeenkomsten gesloten. Dit is nog maar een deel van de aanbestedingen die UWV heeft lopen. Indien er sprake is van bijzondere voorwaarden zal onderzocht moeten worden of deze voldoen aan de verdringingstoets. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal geprobeerd moeten worden deze bijzondere voorwaarden zo te herzien dat deze wel voldoen aan de verdringingstoets. Daarbij gelden de eerder genoemde risico's en bezwaren (met als belangrijkste het risico dat herziening van de bijzondere voorwaarden een wezenlijke wijziging in de opdracht kan inhouden. In dat geval dient de opdracht heraanbesteed te worden).

Nieuwe contracten

Om het proces binnen UWV in te richten voor bestaande en nieuwe inkooptrajecten moeten de werkprocessen, formats en standaard aanbestedings- en inkoopdocumenten worden aangepast.

d) Effecten voor de klant

Proefplaatsing

Voor de cliënt

- WW-ers met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt komen niet meer in aanmerking voor het instrument proefplaatsing. Daarmee worden hun kansen op duurzame arbeid ernstig beperkt. Het gaat daarbij om WW-ers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en WW-ers die < 35% WIA/ZW zijn bij wie gezondheidsaspecten een rol spelen bij de re-integratie naar werk.
- Voor WW-ers < 35% WIA/ZW geldt dat UWV hen – in afstemming met Ministerie SZW – vergelijkbare dienstverlening aanbiedt als WIA-uitkeringsgerechtigden. Zo kan UWV voor hen ook dienstverlening inkopen t.l.v. het re-integratiebudget AG. In het kader van uitstroom naar werk zullen ook re-integratiebedrijven, die dienstverlening aanbieden die is gericht op werkhervatting, te maken krijgen met een mogelijk negatief effect op uitplaatsing als proefplaatsing niet meer kan worden ingezet.

- Dit betekent dat WW-ers met een kwetsbare arbeidsmarktpositie geen recht hebben op proefplaatsing terwijl voor AG-/ZW-uitkeringsgerechtigden wél proefplaatsing kan worden ingezet.
- UWV is verantwoordelijk voor de inkomensondersteuning vanuit de Ziektewet die met loonkostensubsidie (LKS) werken en ziek uit dienst gaan of ziek worden binnen twee jaar na met loonkostensubsidie te hebben gewerkt. De re-integratieondersteuning is vanuit de Wet verbetering Poortwachter belegd bij de woongemeente. De verwachting is dat deze verdringingstoets ook effecten heeft op het instrument loonkostensubsidie en daarmee ook voor deze bij ons bekende doelgroep.

Voor de werkgever

- De werkgevers krijgen zonder de proefplaatsing niet meer de mogelijkheid om risicoloos te toetsen of een WW-er is te matchen met het werk binnen het bedrijf. Daarnaast is het voor de werkgever moeilijk te volgen voor wie nog wel proefplaatsing kan worden ingezet, omdat er bij de verschillende uitkeringsregimes andere regels gelden.

e) Effecten op de benodigde capaciteit

Proefplaatsing

De verwachting is dat het blokkeren van de proefplaatsing capaciteit oplevert, omdat we geen proefplaatsingen meer kunnen uitvoeren voor WW-gerechtigden.

Aanbestedingen

UWV zal als aanbestedende dienst net als de andere overheidsdiensten extra administratieve werkzaamheden uitvoeren vanwege de verdringingstoets. Welke impact dit heeft, is afhankelijk van nadere uitwerking in de AMvB. Er is in ieder geval capaciteit nodig om de inkoopdocumenten aan te passen en bij een aanbestedingsprocedure de verdringingstoets uit te voeren. UWV kan in deze toets het effect op het contract- en leveranciersmanagement nog niet aangeven.

f) Eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten

De eenmalige en structurele effecten op de uitvoeringskosten zijn nog niet te bepalen zonder nadere invulling van de AMvB.

g) Effecten op regeldruk (administratieve lasten)

Proefplaatsing

Waar eerst sprake was van een eenduidig UWV-beleid proefplaatsing wordt nu een scheiding in uitkeringsachtergrond aangebracht. Deze scheiding kan mogelijk belemmerend werken bij het afsluiten van arrangementen met werkgevers. UWV krijgt te maken met verschillende regimes en mogelijkheden voor proefplaatsing.

Aanbestedingen

UWV voorziet niet alleen effecten en mogelijk een verhoogde (administratie) last als aanbestedende dienst. De initiatiefwet heeft ook impact voor inschrijvende partijen bij het doen van hun inschrijving op een aanbesteding en daarnaast als de opdracht aan hen gegund wordt in de uitvoering van de overeenkomst.

UWV vraagt zich af of voorzien is dat partij voor de verdringingstoets voorafgaand aan de gunning van de opdracht al volledig inzicht geeft voor de verdringingstoets. Een inschrijvende partijen van een aanbesteding zal dan bij inschrijving op een aanbesteding, al volledig in kaart moeten hebben welke activiteiten zij in willen zetten voor social return en of deze activiteiten wel of niet tot verdringing leiden. Dit is een grote administratieve

last voor inschrijvende partijen en uiteindelijk wordt er maar één inschrijvende partij als leverancier gekozen.

h) Gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie

UWV gaat niet uit van gevolgen voor de verantwoordings- en beleidsinformatie. Bij het verzoek om de uitvoeringstoets zijn hier geen extra voorwaarden aan gesteld.

i) Implementatie/risico's/control

Proefplaatsing

Het risico is dat na inwerkingtreding het instrument proefplaatsing niet meer kan worden ingezet voor kwetsbare werkzoekenden met een WW-uitkering.

Aanbestedingen

Voor reeds gesloten overeenkomsten geldt dat UWV – gelet op het overgangsrecht – binnen 1 jaar respectievelijk 2 jaar na inwerkingtreding van de initiatiefwet de verdringingstoets dient uit te voeren. Dit geldt tevens voor aangekondigde opdrachten of gunningsbeslissingen waarbij een bijzondere voorwaarde is gesteld, die gericht is op arbeidsinschakeling van bepaalde groepen. Deze verdringingstoets hoeft dus niet voor alle opdrachten te worden uitgevoerd. Is er sprake van verdringing dan dient UWV er naar te streven de bijzondere voorwaarde te herzien.

Overgangsrecht kan leiden tot aanpassing van tarieven en andere voorwaarden, afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing van de voorwaarden waaronder de aanbestede opdracht wordt uitgevoerd. In de praktijk zal herziening niet altijd mogelijk zijn en aanbestedingsrechtelijke bezwaren opleveren. Immers, er kan sprake zijn van een wezenlijke wijziging waarbij contracten opnieuw middels een aanbesteding in de markt gezet moeten worden. Dit heeft ook gevolgen voor onze dienstverlening en dus indirect ook voor onze klanten. Tevens kan UWV als een minder betrouwbare partner worden gezien. Om voornoemde redenen heeft UWV ook ernstige bezwaren om conform de 'overgangsbepalingen' achteraf alsnog een verdringingstoets uit te gaan voeren.

Verhouding aanbesteding en individuele verdringingstoets

UWV kan in een bijzondere situatie terecht komen dat er zowel een verdringingstoets dient te worden uitgevoerd bij de aanbesteding van een opdracht én bij het individueel geval in het kader van een proefplaatsing. De situatie kan dan zijn, dat er een verschil in oordeel is over de proefplaatsing en de aanbesteding. Dit zal vragen bij de betreffende partij oproepen. Dit heeft tot gevolg dat in de praktijk dezelfde situatie in feite twee keer kan worden beoordeeld: eerst ter gelegenheid van de gunning bij de aanbesteding en vervolgens op een later moment bij de inzet van het instrument (de beschikking over bijvoorbeeld een proefplaatsing). Een ander bestuursorgaan kan hierbij ook betrokken zijn.

j) Informatievoorziening/Informatie- en communicatietechnologie

k) Gegevensuitwisseling

Zie onder Privacy.

l) Privacy

Bij een verdringingstoets proefplaatsing kunnen privacyaspecten een rol spelen. Dit is ook afhankelijk van de invulling van de AMvB. Dit geldt ook voor UWV als aanbestedende dienst. Het is nog niet bekend of de inschrijvende partij kan volstaan met een eigen verklaring en welke rol een aanbestedende dienst krijgt om deze te controleren.